

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу
України та деяких законодавчих актів України щодо імплементації
міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові
рахунки»

I. Визначення проблеми

Проект акта розроблено на виконання:

пункту 302 Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 15.02.2022 № 2036-ІХ;

пункту 8 Плану заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022 – 2025 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1805-р;

пункту 4 Плану заходів щодо недопущення ухилення від сплати податків і зборів суб'єктами господарювання та запобігання відмиванню коштів в офшорних зонах, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 162-р;

завдання 2.5 цілі 3 стратегічного курсу макроекономічної політики та завдання 7.7 цілі 1 стратегічного курсу політики щодо розбудови комфортного регуляторного середовища Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179.

Окрім цього, розробка проекту акта зумовлена необхідністю виконання міжнародних зобов'язань України як учасниці Глобального форуму з прозорості та обміну інформацією (далі – Глобальний форум) та відповідно до листа Уряду України від 18.08.2021 на адресу ОЕСР стосовно наміру впровадити міжнародний Стандарт щодо автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки в податкових цілях (далі – Стандарт CRS), затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.08.2021 № 978-р.

Імплементація Стандарту CRS вимагає від держави здійснювати збір інформації про фінансові рахунки у фінансових установ та щорічно обмінюватись такою інформацією з державами-партнерами по обміну в автоматичному порядку.

Відповідно до Стандарту CRS фінансові установи юрисдикції-учасниці зобов'язані здійснювати належну перевірку (due diligence) фінансових рахунків та серед власників рахунків, а у визначених випадках, і серед їх контролюючих

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000065FC2E00F4C69200](#)

Підписувач [Марченко Сергій Михайлович](#)

Дійсний з [29.03.2021 10:34:30](#) по [29.03.2023 10:34:30](#)

Міністерство фінансів України

44010-09-5/18786 від 24.08.2022

осіб, виявляти осіб, які є податковими резидентами інших юрисдикцій-партнерів по обміну інформацією. Інформація про такі рахунки подається фінансовими установами до компетентного органу юрисдикції-учасниці, який у подальшому надсилає відомості про фінансові рахунки власників рахунків тим юрисдикціям, резидентами яких є власники та контролюючі особи власників рахунків.

Отже, необхідність прийняття проекту акта виникла у зв'язку із потребою впровадження в національне законодавство вимог міжнародних стандартів з прозорості та обміну інформацією для податкових цілей.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	

Основними суб'єктами виконання вимог регуляторного акта є:

1) фінансові агенти (банки, небанківські надавачі платіжних послуг з обслуговування рахунків, небанківські фінансові установи або інші особи), які відповідають критеріям підзвітної фінансової установи відповідно до CRS Стандарту (далі – фінансові агенти);

2) власники рахунків-нерезиденти: фізичні особи – нерезиденти та організації («організації» – юридичні особи, партнерства, трасти або фонди, відповідно до визначення, наданого Розділом VIII CRS Стандарту); та

3) контролюючі органи (Державна податкова служба України).

Регуляторний акт однаково впливає на всі організації, які є (1) фінансовими агентами, та на всі організації, які є (2) власниками рахунків не залежно від розміру відповідного суб'єкта (фінансового агента або власника рахунку відповідно).

Проектом акта передбачається внесення змін до Податкового кодексу України в частині встановлення обов'язку для фінансових агентів щодо здійснення належної комплексної перевірки (due diligence) фінансових рахунків за правилами Розділів II – VII Стандарту CRS, встановлення підзвітних осіб та підзвітних рахунків, та подання до контролюючого органу звітів про підзвітні фінансові рахунки.

Такий обов'язок для фінансових агентів виникає з 01.01.2023 щодо забезпечення виконання процедур належної комплексної перевірки та з 01.01.2024 – щодо подання до контролюючого органу звітів про підзвітні

рахунки. Проект акта передбачає, що фінансові агенти зобов'язані щороку, до 1 липня, подавати до Державної податкової служби України звіт про підзвітні рахунки за попередній звітний календарний рік.

Окрім цього, проект акта пропонує:

- визначити функції та права контролюючих органів для забезпечення отримання інформації, необхідної для обміну інформацією у відповідності до вимог міжнародних стандартів з прозорості та обміну інформацією;

- встановити вимоги щодо мінімального строку зберігання документів суб'єктами господарської діяльності та порядку їх надання контролюючому органу для цілей виконання міжнародних зобов'язань щодо міжнародного обміну інформацією;

- уточнити правила здійснення камеральних та документальних перевірок щодо фінансових агентів для контролю за своєчасністю, повнотою та достовірністю подання ними звітності, а також контролю за виконанням фінансовими агентами інших обов'язків, передбачених Стандартом CRS;

- впровадити диференційовану систему фінансових (штрафних) санкцій для фінансових агентів та власників фінансових рахунків, що передбачає відповідальність за різні види правопорушень;

- запровадити правила запобігання практикам, спрямованим на ухилення від виконання фінансовими агентами та власниками фінансових рахунків вимог Стандарту CRS.

Врегулювання зазначених питань не може бути здійснено за допомогою ринкових механізмів, оскільки міжнародний договір, до якого приєднається Державна податкова служба, – Багатостороння угода компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information (MCAA CRS)), що укладається відповідно до статті 6 [Конвенції про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах](#), прямо вимагає від України імплементувати Стандарт CRS на законодавчому рівні.

Альтернативний регуляторний акт для вирішення даної проблеми відсутній.

II. Цілі державного регулювання

Проект акта підготовлено з метою виконання міжнародних зобов'язань України щодо впровадження в національне законодавство міжнародних стандартів з прозорості та обміну інформацією для податкових цілей.

Прийняття проекту акта сприятиме:

- належному виконанню Україною міжнародних зобов'язань щодо обміну інформацією для податкових цілей, передбачених чинними конвенціями про

уникнення подвійного оподаткування, Конвенцією про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах, Багатосторонньою угодою компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки (далі – Багатостороння угода CRS);

- підвищенню рівня дотримання вимог податкового законодавства власниками рахунків та їх кінцевими бенефіціарними власниками, зокрема правил про оподаткування контрольованих іноземних компаній;

- виявленню активів, які не були задекларовані платниками податків;

- створенню більш прозорого податкового середовища;

- підвищенню іміджу України як надійного та рівноправного партнера в міжнародних інформаційних податкових відносинах;

- отриманню переваг від взаємного, а не одностороннього, обміну інформацією з юрисдикціями-партнерами; а також

- створенню передбачуваного, зрозумілого та ефективного механізму взаємодії між контролюючими органами та іншими суб'єктами виконання вимог CRS Стандарту.

Крім того, систематизований аналіз інформації, що отримуватиметься Державною податковою службою від фінансових агентів та від іноземних компетентних органів є важливим інструментом для контролю за своєчасністю та повнотою декларування активів та доходів, що підлягають оподаткуванню, виявлення незадекларованих активів та доходів, а також для боротьби з ухиленням від сплати податків. Зокрема, забезпечення регулярного міжнародного обміну інформацією про фінансові рахунки сприятиме підвищенню ефективності застосування нових правил про оподаткування контрольованих іноземних компаній, які набрали чинності з 01.01.2022, а також стане важливим джерелом податкової інформації при впровадженні непрямих методів контролю за оподаткуванням фізичних осіб.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишити ситуацію без змін
Альтернатива 2	Прийняти проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо імплементації міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки»

2. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	<p>Основний негативний вплив для держави від неприйняття проекту регуляторного акта полягає в потенційному недоотриманні податкових надходжень до бюджету України у зв'язку із неможливістю використання переваг міжнародного обміну інформацією, а саме доступу до надійного джерела інформації про закордонні фінансові рахунки та фінансові активи резидентів України, що надає можливість виявляти схеми ухилення від сплати податків.</p> <p>Окрім того, неприйняття законопроекту унеможливить виконання Україною Багатосторонньої угоди CRS та істотно збільшить ризики:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) невиконання міжнародних зобов'язань щодо імплементації стандартів обміну інформацією для податкових цілей; 2) погіршення іміджу України як ненадійного та недобросовісного партнера у сфері міжнародного обміну податковою інформацією; 3) отримання незадовільного рейтингу за результатами оцінки Глобального форуму ОЕСР на предмет відповідності національного законодавства та практики вимогам міжнародних стандартів у сфері обміну інформацією, що може мати наслідком відмову держав-партнерів надавати Україні інформацію в податкових цілях; 4) невиконання затверджених заходів з реалізації програмних та стратегічних документів Уряду та Верховної Ради України, перерахованих у розділі I АРВ.
Альтернатива 2	Основна фінансова вигода	Витрати, пов'язані із виконанням

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
	<p>для держави від прийняття проекту регуляторного акта полягає в потенційних додаткових податкових надходженнях до бюджету України у зв'язку із можливістю використання переваг міжнародного обміну інформацією, а саме доступу до надійного джерела інформації про закордонні фінансові рахунки та активи резидентів України, під час виявлення схем ухилення від сплати податків.</p> <p>Окрім того, прийняття законопроекту сприятиме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) виконанню Україною міжнародних зобов'язань щодо обміну інформацією для податкових цілей, передбачених чинними конвенціями про уникнення подвійного оподаткування, Конвенцією про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах, Багатосторонньою угодою CRS; 2) отриманню переваг від взаємного, а не одностороннього, обміну інформацією з юрисдикціями-партнерами; 3) підвищенню рівня дотримання вимог податкового законодавства власниками рахунків та їх кінцевими бенефіціарними власниками, зокрема правил про оподаткування контрольованих іноземних компаній; виявленню активів, які не були задекларовані платниками податків; 	<p>вимог регуляторного акта, нестимуться контролюючим органом в межах затвердженого кошторису або в рамках міжнародної технічної допомоги, та спрямовуватимуться на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) розробку (налаштування) відповідного програмного забезпечення та ІТ систем; 2) сплати щорічних внесків як учасника міжнародної Загальної системи передачі даних в рамках дії Угоди користувача між ДПС та Секретаріатом ОЕСР (20 тис. євро на рік); 3) підвищення професійної спроможності фахівців ДПС.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
	<p>4) отриманню позитивного рейтингу за результатами оцінки Глобального форуму ОЕСР на предмет відповідності національного законодавства та практики вимогам міжнародних стандартів, що в свою чергу сприятиме підвищенню іміджу України як надійного та рівноправного партнера в міжнародних інформаційних податкових відносинах;</p> <p>5) виконанню затверджених заходів з реалізації програмних та стратегічних документів Уряду та Верховної Ради України, перерахованих в розділі I АРВ.</p>	

3. Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Проект акта впливає виключно на громадян, які є податковими резидентами інших юрисдикцій, та не впливає на сферу інтересів фізичних осіб-резидентів України ніяким чином (зміна споживчого вибору; вплив на зайнятість, робочі місця; вплив на здоров'я, безпеку, права та гідність громадян; вплив на екологію; вплив на гендерний баланс тощо).

Проект акта зобов'язує фізичних осіб – нерезидентів, які є власниками рахунків, що ведуть фінансові агенти, подавати документи самостійної оцінки стосовно себе для визначення юрисдикції, резидентом якої є особа. Фізична особа несе відповідальність за надання фінансовому агенту достовірних відомостей щодо себе.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	<p>Вигодою для фізичних осіб – нерезидентів є відсутність необхідності надавати фінансовому агенту документи самостійної оцінки щодо статусу податкового резидентства в іншій юрисдикції.</p>	<p>Існує високий ризик використання фінансових установ України фізичними особами – нерезидентами в цілях приховання активів та ухилення від сплати податків в юрисдикціях,</p>

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
		резидентами яких є такі особи. Зазначені ризики можуть спричинити значні іміджеві втрати для держави Україна.
Альтернатива 2	Підвищення рівня виконання вимог податкового законодавства фізичними особами.	Відсутні

4. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Точну кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання проекту акта, визначити неможливо у зв'язку з тим, що сфера регулювання є новою, а вимоги та правила, що будуть встановлені регуляторним актом та CRS Стандартом, стосуватимуться широкої групи суб'єктів господарювання без визначення конкретного переліку таких суб'єктів (натомість встановлюються критерії, відповідно до яких фінансові агенти визначатимуться як підзвітні).

Так, під дію регулювання проекту акта попадатимуть такі суб'єкти господарювання, як банки, небанківські надавачі платіжних послуг з обслуговування рахунків, небанківські фінансові установи або інші особи, які відповідають критеріям підзвітної фінансової установи відповідно до CRS Стандарту.

Згідно з статистичними даними та відомостями з відповідних Реєстрів Національного банку України та Національної комісії з цінних паперів та фондових ринків станом на 30.06.2022 року в Україні зареєстровані та мають відповідні ліцензії такі фінансові агенти, що підпадатимуть під сферу регулювання проекту акта:

- банки – 69 одиниць¹;
- депозитарні установи (за виключенням банків) – 115 одиниць²;
- компанії зі страхування життя – 13 одиниць³; недержавні пенсійні фонди – 63 одиниці⁴;
- кредитні спілки – 187 одиниць⁴ та

¹ Відповідно до статистичної інформації НБУ: [Основні показники діяльності банків України](https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist) – <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>

² Відповідно до даних Реєстру депозитарних установ: <https://www.nssmc.gov.ua/register/litsenzuvannia-ta-reestratsiia/custuodians/> (НКЦПФР), за виключенням банків

³ Відповідно до статистичної інформації НБУ: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-chervni-na-rinku-nebankivskih-finansovih-poslug-novi-gravtsi-ne-zyavilisya-vodnochas-shist-uchasnikiv-zalishili-rinok>

⁴ Відповідно до даних Реєстру недержавних пенсійних фондів <https://www.nssmc.gov.ua/reiestr-nederzhavnykh-pensiinykh-fondiv/#page-2> (НКЦПФР)

інвестиційні фірми – 122 одиниці⁵.

Варто зауважити, що зазначений перелік не є вичерпним, оскільки для цілей CRS Стандарту організація може вважатись підзвітною фінансовою установою незалежно від наявності у неї ліцензії на здійснення діяльності з надання фінансових послуг відповідно до чинного законодавства України про державне регулювання діяльності з надання фінансових послуг.

Відтак, дані з реєстрів фінансових установ України наразі не відображають точну інформацію про фактичну кількість фінансових агентів та їх якісний склад. Відповідна інформація буде наявною після реєстрації фінансових агентів у контролюючому органі в якості підзвітних фінансових установ.

Вимоги щодо обліку фінансових агентів, які є підзвітними фінансовими установами для цілей Стандарту CRS, та ведення Державною податковою службою такого реєстру будуть застосовуватись після набрання чинності регуляторним актом.

Ураховуючи зазначене та у зв'язку із необхідністю провести оцінку можливого впливу регуляторного акта на суб'єктів господарювання доцільно провести аналогію з найбільш наближеним видом регулювання, зокрема виконання суб'єктами господарювання вимог Угоди між Урядом України та Урядом США для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA), ратифікованої Законом № 229-IX від 29.10.2019 (далі – Угода FATCA).

Угода FATCA встановлює подібні вимоги до фінансових агентів щодо здійснення належної комплексної перевірки (due diligence) фінансових рахунків, виявлення підзвітних рахунків та подання до ДПС звітів про такі підзвітні фінансові рахунки. Ключовою відмінністю між двома правовими механізмами є те, що предметом обміну відповідно до Угоди FATCA є інформація лише про американські підзвітні рахунки, тоді коли предметом обміну в рамках Багатосторонньої Угоди CRS є інформація про підзвітні фінансові рахунки власників рахунків, що є резидентами усіх юрисдикцій-партнерів по обміну. Попри певні відмінності, схожість підходів до визначення підзвітних фінансових агентів дозволяє використовувати фактичні дані щодо звітування фінансовими агентами відповідно до Угоди FATCA для проведення прогнозованої оцінки впливу проекту регуляторного акта на суб'єктів господарювання.

Отже, нижченаведена оціночна потенційна кількість суб'єктів господарювання, які орієнтовно можуть бути суб'єктами виконання проекту

⁵ Відповідно до даних Реєстру інвестиційних установ: <https://www.nssmc.gov.ua/register/litsenzuvannia-ta-reestratsiia/traders/> (НКЦПФР), за виключенням банків

регуляторного акта, базується на статистичних даних ДПС за результатами звітування фінансовими агентами в рамках Угоди FATCA у 2021 році.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання*:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	66	133	223	411	833
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	7,9	16,0	26,8	49,3	100

*Згідно з інформацією ДПС

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Основною вигодою для суб'єктів господарювання від неприйняття проекту акта є економія фінансових та людських ресурсів у зв'язку з відсутністю необхідності виконувати вимоги Стандарту CRS (здійснення належної комплексної перевірки фінансових рахунків; виявлення підзвітних осіб; подання до контролюючого органу звітів про підзвітні рахунки; забезпечення зберігання нових документів тощо).	Негативним фактором неприйняття проекту акта для суб'єктів господарювання, які є фінансовими агентами, є зниження рівня конкурентоспроможності на міжнародному ринку у зв'язку з низьким рівнем податкової прозорості та надійності України в міжнародних інформаційних податкових відносинах. Існує високий ризик використання фінансових установ України підзвітними особами – нерезидентами (які теж можуть бути суб'єктами господарювання) як непрозорої податкової юрисдикції в цілях уникнення виконання вимог міжнародних стандартів та ухилення від сплати податків.
Альтернатива 2	Основною вигодою для суб'єктів господарювання – фінансових агентів від прийняття проекту акта є підвищення рівня конкурентоспроможності на міжнародному ринку у зв'язку з	Витрати суб'єктів господарювання, пов'язані із виконанням вимог регуляторного акта, спрямовуватимуться на: 1) придбання (оновлення існуючого) програмного

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
	<p>високим рівнем податкової прозорості та надійності України в міжнародних податкових відносинах.</p> <p>З прийняттям регуляторного акта істотно знижується ризик використання фінансових установ України підзвітними особами-нерезидентами в цілях уникнення виконання вимог міжнародних стандартів та ухилення від сплати податків.</p>	<p>забезпечення для обробки документів та підготовки звітів про підзвітні рахунки;</p> <p>2) впровадження відповідних комплаєнс-процесів (внутрішніх політик), необхідних для виконання вимог та процедур регуляторного акта;</p> <p>3) оплату праці працівникам, відповідальним за виконання вимог регуляторного акта;</p> <p>4) підвищення професійної спроможності відповідальних фахівців;</p> <p>5) можливі штрафні санкції за неналежне виконання вимог регуляторного акта.</p> <p>Прогнозовані розрахунки щодо можливих витрат суб'єктів господарювання наведені у Додатках до АРВ</p>

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
<p>Альтернатива 1</p> <p>Збереження чинного регулювання (фактично, відсутність регулювання).</p> <p>Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта</p>	<p>0</p>
<p>Альтернатива 2</p> <p>Внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо імплементації міжнародного</p>	<p>113 032 грн</p> <p>Прогнозовані витрати 1 (одного) суб'єкта господарювання (підзвітної фінансової установи), пов'язані з виконанням вимог Стандарту CRS, становить 568 грн на рік.</p>

<p>стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки.</p> <p>Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва (199 суб'єктів), які виникають внаслідок дії регуляторного акта</p> <p>Сумарні витрати для суб'єктів господарювання малого підприємництва (644 суб'єктів), які виникають внаслідок дії регуляторного акта</p>	<p>Прогнозовані сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва становитимуть 113 032 грн на рік.</p> <p>Прогнозовані сумарні витрати для суб'єктів господарювання малого підприємництва становитимуть 365 792 грн на рік.</p> <p><i>(див. додатки 1 та 2 до АРВ)</i></p>
---	---

Питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків, у зв'язку із чим проведено розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва (додаток 2 до АРВ).

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1 Відсутність регулювання	1	<p>Фактори впливу на вибір балу результативності, пов'язані з наявністю таких ризиків від неприйняття регуляторного акта:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) невиконання міжнародних зобов'язань щодо імплементації стандартів з обміну інформацією для податкових цілей; 2) потенційні втрати податкових надходжень до бюджету України; 3) репутаційні ризики для України як держави; 4) отримання незадовільного рейтингу за результатами оцінки Глобального форуму

		<p>ОЕСР на предмет відповідності національного законодавства та практики вимогам міжнародних стандартів, що в свою чергу призведе до виключення України з переліку держав-партнерів в міжнародних інформаційних податкових відносинах;</p> <p>5) невиконання затверджених заходів з реалізації програмних та стратегічних документів Уряду та Верховної Ради України.</p>
<p>Альтернатива 2</p> <p>Прийняття регуляторного акта</p>	<p>4</p>	<p>Фактори впливу на вибір балу результативності, пов'язані з наявністю таких переваг від прийняття регуляторного акта:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) потенційні додаткові податкові надходження до бюджету України; 2) впровадження найкращих міжнародних політик та практик в сфері обміну інформацією для податкових цілей; 3) підвищення рівня дотримання вимог податкового законодавства платниками податків; 4) створення передбачуваного, зрозумілого та ефективного механізму взаємодії між контролюючими органами та іншими суб'єктами виконання вимог CRS Стандарту; 5) запобігання ухиленню від сплати податків; 6) створення більш прозорого податкового середовища; 7) отримання позитивного рейтингу за результатами оцінки Глобального форуму ОЕСР на предмет відповідності національного законодавства та практики вимогам міжнародних стандартів, що в свою чергу призведе до покращення інвестиційного клімату України; 8) отримання переваг від взаємного, а не одностороннього, обміну інформацією з юрисдикціями-партнерами; 9) покращення іміджу України як надійного та добросовісного партнера в

		<p>міжнародних податкових відносинах;</p> <p>10) виконання затверджених заходів з реалізації програмних та стратегічних документів Уряду та Верховної Ради України; а також</p> <p>11) переваги, які отримують фінансові агенти у зв'язку з виконанням вимог міжнародних стандартів.</p>
--	--	--

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Відсутність регулювання	Відсутні	<p>Неприйняття регуляторного акта спричинить:</p> <p>1) потенційні втрати податкових надходжень до бюджету України;</p> <p>2) ухилення від сплати податків резидентів України;</p> <p>3) непрозоре податкове середовище;</p> <p>4) невиконання міжнародних зобов'язань щодо імплементації стандартів;</p> <p>5) погіршення іміджу України як ненадійного та недобросовісного партнера в міжнародних інформаційних податкових відносинах;</p> <p>6) отримання незадовільного рейтингу за результатами оцінки Глобального форуму ОЕСР на предмет відповідності національного законодавства та практики вимогам міжнародних стандартів, що в свою</p>	<p>Не узгоджується із міжнародними зобов'язаннями України та не дозволяє виконати цілі державного регулювання, визначені у розділі II АРВ</p>

		чергу призведе до виключення України з переліку держав-партнерів в міжнародних податкових відносинах; 7) невиконання затверджених заходів з реалізації програмних та стратегічних документів Уряду та Верховної Ради України, перерахованих у Розділі I АРВ.	
Альтернатива 2 Затвердження регуляторного акта	Дає змогу повністю досягнути цілей державного регулювання, визначених у розділі II АРВ	Основні витрати держави пов'язані з забезпеченням технічної спроможності для виконання функцій контролюючим органом в процесі міжнародного обміну інформацією. Для суб'єктів господарювання (фінансових агентів) основні витрати спрямовуються на розробку (оновлення) програмного забезпечення та залучення людських ресурсів (персоналу) до виконання вимог міжнародних стандартів (див. додатки 1 та 2 до АРВ)	Найоптимальніша серед запропонованих альтернатив. Прийняття законопроекту дозволить імплементувати в національне законодавство міжнародні стандарти з прозорості та обміну інформацією, а також забезпечить повне виконання інших цілей державного регулювання, визначених у розділі II АРВ

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта)
Альтернатива 1 Відсутність регулювання	Альтернатива 1 не дозволяє виконати як міжнародні зобов'язання України, так і затвержені заходи з реалізації програмних та стратегічних документів Уряду та Верховної Ради України, перераховані в Розділі I АРВ.	У разі реалізації Альтернативи 1 для держави існує ризик погіршення іміджу України як ненадійного та недобросовісного партнера в міжнародних податкових відносинах, а для суб'єктів господарювання – зниження рівня конкурентоспроможності на

		міжнародному ринку у зв'язку з низьким рівнем податкової прозорості та надійності України в міжнародних податкових відносинах.
Альтернатива 2 Затвердження регуляторного акта	Альтернатива 2 дає змогу імплементувати в національне законодавство міжнародні стандарти з прозорості та обміну інформацією, а також забезпечує повне виконання інших цілей державного регулювання, визначених у розділі II АРВ.	Серед зовнішніх чинників, що можуть вплинути на ефективне виконання регуляторного акта є: 1) можливе невключення України юрисдикціями-партнерами по обміну до своїх переліків юрисдикцій, з якими відбувається обмін на двосторонній основ; 2) невчасне проходження Україною необхідної оцінки Глобального форуму ОЕСР щодо зрілості системи управління інформаційною безпекою; 3) зовнішні ризики, пов'язані із викликами, спричиненими повномасштабною війною Російської Федерації проти України.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Розв'язання визначеної в АРВ проблеми та реалізація поставлених цілей державного регулювання забезпечується шляхом прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо імплементції міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові рахунки», та подальшого прийняття підзаконних нормативно-правових актів.

Прийняття проекту акта дасть змогу імплементувати в національне законодавство міжнародні стандарти з прозорості та обміну інформацією, забезпечити повне виконання інших цілей державного регулювання, що визначені у розділі II АРВ, а також виконати заходи з реалізації програмних та стратегічних документів Уряду та Верховної Ради України, які перераховані в розділі I АРВ.

Прийняття проекту акта дозволить встановити конкретні права та обов'язки суб'єктів інформаційних відносин, врегулювати правовідносини між фінансовими агентами та контролюючими органами, а також запровадити ефективні правила запобігання практикам, спрямованим на ухилення від виконання фінансовими агентами та власниками фінансових рахунків вимог Стандарту CRS.

Окрім прийняття проекту акта, Державна податкова служба України, як компетентний орган України для цілей автоматичного обміну інформацією за Стандартом CRS, 19.08.2022 приєдналася до Багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки та здійснює заходи (організаційні, технічні, юридичні) для запровадження автоматичного обміну.

Приєднання України до міжнародної системи автоматичного обміну буде можливим лише після прийняття регуляторного акта навіть після приєднання ДПС до зазначеної Багатосторонньої угоди CRS.

Організаційні заходи впровадження регуляторного акта в дію

З метою ефективного впровадження цього регуляторного акта забезпечено інформування всіх заінтересованих сторін щодо вимог законопроекту шляхом його оприлюднення на офіційних вебпорталах Мінфіну (<https://mof.gov.ua/uk/crs-578>) та ДПС (<https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/606248.html>) та проведення 12.08.2022 онлайн-заходу за участі громадськості та бізнесу, на якому було презентовано зазначений проект акта. Додаткові семінари будуть проведені за необхідності з метою висвітлення найбільш поширених запитань, отриманих від бізнесу та громадськості на спеціально створену електронну поштову скриньку crs.info@tax.gov.ua.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати, пов'язані із виконанням вимог регуляторного акта, нестимуться контролюючим органом (ДПС) в межах затвердженого кошторису або в рамках технічної допомоги, та спрямовуватимуться на розробку (оновлення) відповідного програмного забезпечення та ІТ систем; сплату щорічних внесків як учасника міжнародної Загальної системи передачі даних відповідно до Угоди користувача між ДПС та ОЕСР; підвищення професійної спроможності фахівців ДПС.

Зокрема, доопрацювання ІТ-Систем ДПС для забезпечення функціональності для подачі звітів про підзвітні рахунки для цілей Стандарту CRS та введення його в експлуатацію, розробка та введення в експлуатацію ІТ

підсистеми «Автоматичний обмін податковою інформацією» як складової ІТС «Міжнародний автоматичний обмін інформацією» для здійснення міжнародного обміну податковою інформацією за стандартами СbC/CRS, а також підвищення професійної спроможності фахівців ДПС відбуватимуться за рахунок коштів грантової допомоги Програми EU4PFM.

Щодо витрат ДПС, пов'язаних з адмініструванням процесу виконання вимог регуляторного акта, немає необхідності в створенні нових робочих місць. Виконання обов'язків та функцій, пов'язаних із впровадженням Стандарту CRS, буде покладено на наявних працівників в межах штатного розпису ДПС.

Для суб'єктів господарювання (фінансових агентів) впровадження цього регуляторного акта може спричинити збільшення витрат, пов'язаних з необхідністю здійснення заходів щодо впровадження Стандарту CRS. Такі витрати спрямовуватимуться на придбання (оновлення існуючого) програмного забезпечення та ІТ систем; впровадження відповідних комплаєнс-процесів, необхідних для виконання вимог та процедур регуляторного акта; оплату праці працівникам, відповідальним за виконання вимог регуляторного акта; підвищення професійної спроможності відповідальних фахівців тощо.

Фінансовим агентам на початковому етапі впровадження Стандарту CRS знадобиться дещо більше часу для здійснення процедур належної комплексної перевірки як існуючих рахунків, так і при відкритті нових рахунків, а також для здійснення звітування по кожному рахунку кожної підзвітної особи. Проте це компенсується наявністю прозорого, передбачуваного, зрозумілого та ефективного механізму взаємодії між контролюючими органами та іншими суб'єктами виконання вимог CRS Стандарту.

Розрахунок витрат фінансових агентів на виконання вимог регуляторного акта наведено в додатках 1 та 2 до Аналізу регуляторного впливу.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії регуляторного акта не може бути обмежений конкретним періодом часу у зв'язку з необхідністю виконувати вимоги міжнародних стандартів ОЕСР на постійній основі.

Глобальний форум здійснюватиме періодичну оцінку стану впровадження та виконання Україною міжнародних стандартів з прозорості та обміну інформацією. Ураховуючи зазначене, термін дії регуляторного акту є необмеженим.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показником результативності регуляторного акта є запровадження в національне законодавство та практику міжнародних стандартів з прозорості та обміну інформацією.

Загальна кількість суб'єктів господарювання, які підпадають під вплив дії регуляторного акта становить близько 800 одиниць⁶.

Показниками, які характеризуватимуть результативність дії регуляторного акта, є:

1) відсутність розбіжностей між кількістю поданих звітів про підзвітні рахунки та кількістю зареєстрованих фінансових агентів для виконання вимог CRS Стандарту;

2) сума донарахованих контролюючим органом податкових зобов'язань для платників податків у результаті здійснення податкових перевірок з використанням інформації, отриманої контролюючим органом від компетентних органів держав-партнерів з автоматичного обміну інформацією;

3) відсутність повідомлень від компетентних органів держав-партнерів з автоматичного обміну інформацією про істотне порушення ДПС зобов'язань передбачених Багатосторонньою угодою CRS, відповідно до частини 3 розділу 7 зазначеної угоди;

4) розмір коштів і час, що витратять фінансові агенти з метою виконання вимог регуляторного акта;

5) рівень поінформованості суб'єктів виконання регуляторного акта із його основними положеннями.

Поінформованість суб'єктів виконання положень регуляторного акту щодо вимог законопроекту є достатньою. Проект акта та інші документи розміщено на офіційних вебпорталах Мінфіну (<https://mof.gov.ua/uk/crs-578>) та ДПС (<https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/606248.html>). Також 12.08.2022 проведено онлайн-захід за участі громадськості та бізнесу, на якому було презентовано зазначений проект акта. Додаткові семінари будуть проведені за необхідності з метою висвітлення найбільш частих запитань, отриманих від бізнесу та громадськості на спеціально створену електронну поштову скриньку crs.info@tax.gov.ua. Після прийняття проект акта буде оприлюднений у встановленому порядку.

Законопроект не може спричинити неочікувані результати, які б унеможливили позитивний ефект від його впровадження.

⁶ Див пункт 4 розділу III АРВ

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Результативність дії регуляторного акта буде аналізуватися за допомогою здійснення базового, повторного та періодичного відстежень.

Базове відстеження результативності цього регуляторного акта здійснюватиметься після набрання ним чинності та не раніше 31.12.2023, оскільки для цього використовуватимуться лише статистичні показники, які можливо проаналізувати після первинної реєстрації фінансових агентів та подання ними першої звітності.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено через рік з дня базового відстеження, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом або більшістю його положень.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта здійснюється раз на три роки, починаючи із дня виконання заходів із повторного відстеження.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Міністерством фінансів України шляхом аналізу статистичних даних, отриманих від ДПС.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення нерегульованих або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО

_____ 2022 року

Додаток 1
до аналізу регуляторного
впливу

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта

№ з/п	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	–	–
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	–	–
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, зокрема: витрати фінансових агентів на оплату праці працівникам для виконання ними вимог положень регуляторного акта щодо здійснення комплексної належної перевірки фінансових рахунків, впровадженням внутрішніх комплаєнс-процесів, доопрацюванням ІТ-систем/процесів, підготовкою та надсиланням звітів про підзвітні рахунки до ДПС України тощо, гривень $4 \text{ год} \times 142 \text{ грн/год} = 568 \text{ грн}^7$	568 грн	2840 грн
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	–	–
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	–	–
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	–	–
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	–	–
8	Інше, гривень	–	–
9	РАЗОМ (сума рядків: 1+2 + 3+ 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	568 грн	2840 грн

⁷ https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/gdn/Zarp_ek_m/Zp_ek_m_u/arh_zpm_u.html

10	Кількість суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	199 ⁸	
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	113 032 грн	565 160 грн

⁸ Див пункт 4 розділу III АРВ

Додаток 2
до аналізу регуляторного
впливу

ТЕСТ
малого підприємництва (М-Тест)
до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу
України та деяких законодавчих актів України щодо імплементації
міжнародного стандарту автоматичного обміну інформацією про фінансові
рахунки»

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання, проведено протягом серпня 2022 року.

№ з/п	Вид консультації (публічні консультації прями (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прями (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
	Онлайн-семінари та робочі зустрічі	Близько 1 000	<p>Здійснено презентацію основних положень проекту регуляторного акта;</p> <p>ознайомлено всі зацікавлені сторони щодо подальших необхідних підготовчих кроків для ефективного виконання регуляторного акта;</p> <p>оприлюднено на офіційних вебпорталах Мінфіну та ДПС всі необхідні документи документи;</p> <p>створено окремий канал комунікації (crs.info@tax.gov.ua) для надання оперативної консультативно-роз'яснювальної допомоги бізнесу та громадськості</p>

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі)

Кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 644 (одиниць), у тому числі малого підприємництва 223 (одиниці) та мікропідприємництва 411 (одиниць).

Питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив, становить 76,1 відсоток (відповідно до таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» пункту 4 розділу III АРВ).

№ з/п	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1.	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	–	–	–
2.	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування	–	–	–
3.	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали)	–	–	–
4.	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	–	–	–
5.	Інші процедури(уточнити)	–	–	–
6.	Разом, гривень Формула: (сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)	–	–	–
7.	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	644	644	644
8.	Сумарно, гривень	0	0	0

№ з/п	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування				
9.	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання – 3 год. (оціночний час, який витрачається суб'єктом господарювання на ознайомлення з регуляторним актом) X 142 грн/год = 426 грн ⁹	426 грн	–	426 грн
10.	Процедури організації виконання вимог регулювання, в тому числі процедури офіційного звітування (здійснення комплексної належної перевірки фінансових рахунків, впровадження внутрішніх комплаєнс-процесів, доопрацювання/ведення ІТ-систем/процесів, підготовка та надсилання звітів про підзвітні рахунки до ДПС України тощо): 4 год. (оціночний час) X 142 грн/год. = 568 грн ¹	568 грн	568 грн	2840 грн
11.	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок	–	–	–
13.	Інші процедури (уточнити)	–	–	–
14.	Разом, гривень	994 грн	568 грн	3266 грн
15.	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	644		

⁹ Розрахунок витрат базується на даних Держстату щодо середньомісячної заробітної плати штатних працівників за видами економічної діяльності (фінансова та страхова діяльність) у 2022 році та оціночному припущенні, щодо кількості годин на рік, які будуть витрачатися одним фінансовим агентом для виконання вимог регуляторного акта (https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/gdn/Zarp_ek_m/Zp_ek_m_u/arh_zpm_u.html)

№ з/п	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
16.	Сумарно, гривень	640 136 грн	365 792 грн	2 103 304 грн

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва не зміняться.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу. Бюджетні витрати не зміняться.

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

№ з/п	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років
1.	Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	–	–
2.	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	640 136 грн	2 103 304 грн
3.	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	640 136 грн	2 103 304 грн
4.	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	–	–
5.	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	640 136 грн	2 103 304 грн

5. Розроблення коригуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання не передбачено.